

lotten min

Det svenska samhället har tagit ett jättekälv i sant progressiv riktning. Intagningen till den eftergymnasiala utbildningen har revolutionerats.

Till kurserna i pedagogik och engelska vid högskolan i Kalmar vårterminen 1978 hade fler sökande anmält sig än antalet tillgängliga platser. De studerande indelades därför enligt kvoteringsystemet i tre grupper, baserade på utbildningsbakgrund. Därmed ville man se till att inte personer med bättre baskunskaper kunde konkurrera ut dem med sämre. Sedan skedde urvalet genom lottnings. En ytterligare finess med detta förfarande var att det inte kunde överklagas.

Så har vi då nått fram till den fullständiga rättvisan. Fru Justitia är död, leve fru Fortuna!

Man undrar hur det kunde komma sig att det dröjde så länge innan jämlikhetens förlovade land upptäcktes. Förklaringen måste vara den att gårdagens reaktionära skolpolitiker inte såg skogen för bara träd. De gick vilse när de sökte beakta så ovidkommande ting som den sökandes utbildningsmeriter och förutsättningar att klara av högskolestudierna. Först sedan de styrande förvandlat skogen till ett kalhygge, blev det möjligt att se var vägen gick.

Men slaget mot reaktionen är ännu inte vunnet. Det återstår alltjämt mycket att ändra på inom andra områden av samhället.

Betygen i grundskolan bör omedelbart tas bort. Här måste tombolahjulet komma på plats illa kvickt när de gymnasiestuderande skall utses. Annars kan ju mera studiebegåvade elever ojämnt nog armbåga sig fram på de svagares bekostnad, och det får man

inte riskera. Om någon duktig yngling ändå skulle lyckas nästla sig in, kan det tyvärr inte hjälpas. Man har i varje fall inte tagit hänsyn till sådana oväsentligheter som kompetens vid intagningen.

Lotterilådefabrikanterna har anledning att fröjdas. Dem väntar glada dagar, en högkonjunktur i förtid. Se bara på sjukvården, där lottbehovet är akut. Oändliga köer ringlar sig fram till vissa avdelningar. På en del av dem söker man i första hand behandla de svårast sjuka. Det innebär en diskriminering av de svagpresterande inom sjukligheten som inte kan tolereras längre.

Varför glömma tandvården? Kvotera de potentiella patienterna och lotta sedan. Skulle det betyda att en person med fruktansvärda plågor fick stå tillbaka för en som bara behövde få sitt tandgarnityr putsat – så mycket värre för den värkdrabbade. Han har ju misskött sin egen profylax, och det kan självfallet inte den stackars lotten rå för. Inte får det hindra tillkomsten av ett mänskligare samhälle.

De ledande befattningarna inom offentlig förvaltning och det privata näringslivet brukar som regel utannonseras. Urvalet görs sedan efter noggrann prövning av de sökandes meriter. Här förekommer följaktligen fortfarande en upprörande nonchalans mot de svagmeriterade. Låt i stället alla anställda på ett företag få chansen att bli nästa VD genom lottdragning. Generaldi-

rektörer, landshövdingar och professorer bör utses på samma sätt, så att tillsättningarna demokratiseras och posterna inte förbehålls ett fåtal privilegierade.

Riksdagsvalen vart tredje år är både jobbigare för de engagerade och dyrbara för samhället. Lottning är enklare och billigare. Partiledarna kan gott och väl spela hazard om vem som skall bilda nästa regering. Varför inte ge statsministerämbetet till den som får flest jack-potter på enarmade banditer? Inget parti behöver då i längden bli lottlös. Spela sedan på chokladhjul om statsrådsposterna. Då har kanske rent av Bertil Zachrisson chans att bli minister på nytt, om socialdemokraterna skulle vinna flest pralinkartonger.

Idrotten håller sig alljämt med måttband och kronometrar. De är relikter från klass-samhällets tid. Alla må springa, hoppa och kasta, men bestäm genom lottdragning vem som är snabbast, kommer högst och når längst. Det vore en välkommen dödsstöt åt det olidliga prestationsraseriet.

Sedan lotterireformen väl fullbordats över hela linjen bör nästa framlottade statschef som valspråk anta de ord, som Ebba Brahe ristade in på sin fönsterruta sedan det tilltänkta äktenskapet med Gustav II Adolf gått i stöpet:

”Jag är förnöjd med lotten min
Och tackar Gud för nåden sin.”

Matti Häggström